

Việc làm cho thanh niên khu vực ngoại thành thành phố Hồ Chí Minh

Nguyễn Thị Minh Ngân

Học viện Cán bộ thành phố Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Bài viết xem xét nhu cầu và khả năng giải quyết việc làm cho thanh niên ở một huyện ngoại thành thành phố Hồ Chí Minh. Bài viết cho thấy những đặc trưng về kinh tế - xã hội cùng với sự thay đổi nguồn nhân lực trong bối cảnh đô thị hoá tại huyện Bình Chánh, thành phố Hồ Chí Minh đã có những tác động đến nhu cầu và khả năng giải quyết việc làm cho thanh niên. Trong khi giải quyết việc làm cho người lao động - đặc biệt là lao động trong độ tuổi thanh niên là vấn đề quan trọng để có thể huy động có hiệu quả nguồn lao động thanh niên vào công cuộc phát triển kinh tế - xã hội ở địa phương.

Từ khóa: Thanh niên; Thanh niên nông thôn; Lao động việc làm.

Đặt vấn đề

Việc làm là một trong những chỉ tiêu quan trọng để đánh giá sự phát triển kinh tế. Bình Chánh là vùng ven Thành phố Hồ Chí Minh, là khu vực mà tiến trình đô thị hóa ngoại vi đang diễn ra rất nhanh, các hoạt động nông nghiệp dần dần được thay thế bằng hoạt động công nghiệp, thương mại. Theo Báo cáo quy hoạch phát triển huyện Bình Chánh trong giai đoạn 2010-2015, định hướng đến năm 2020 cho thấy tốc độ tăng trưởng kinh tế

của huyện Bình Chánh luôn được duy trì ở mức cao (bình quân đạt 21,03%/năm, vượt 5,03% so với chỉ tiêu Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện Bình Chánh lần IX, nhiệm kỳ 2005-2010 đề ra). Kinh tế trên địa bàn huyện chủ yếu dựa vào hai khu vực công nghiệp và thương mại - dịch vụ. Khu vực công nghiệp luôn có tốc độ tăng trưởng nhanh nhất, đến năm 2010, ngành công nghiệp chiếm tỉ trọng 74,46%, ngành thương mại dịch vụ 18,75%, ngành nông nghiệp 6,79%.

Dân số năm 2013 là 139.648 hộ gồm 528.805 nhân khẩu, mật độ dân số trung bình là 2.094 người/km² (Chi cục thống kê huyện Bình Chánh, 2013). Dân số huyện thuộc dân số trẻ, đa số là dân tộc Kinh. Tỷ lệ lao động thanh niên từ 18 đến dưới 35 tuổi là 215.729 người chiếm 46,35%. Từ năm 2010 đến năm 2013 đã giải quyết việc làm cho 28.914 lao động thanh niên. Theo quyết định số 6013/QĐ-UBND của Ủy ban nhân dân thành phố Hồ Chí Minh về Duyệt đề án quy hoạch chung xây dựng huyện Bình Chánh đến năm 2020 cho thấy, cơ cấu dân cư huyện Bình Chánh dự kiến đến năm 2015 dân cư phân bố ở huyện vào khoảng 700.000 người, đến năm 2020 khoảng 850.000 người (trong đó dân cư đô thị là 730.000 dân; dân cư nông thôn là 120.000 người).

Như vậy, với tốc độ phát triển đô thị như hiện nay và trong thời gian sắp tới vừa là nguồn lực quan trọng cho phát triển kinh tế nếu địa phương biết tăng cơ hội việc làm cho thanh niên; ngược lại sự gia tăng bộ phận dân số trong độ tuổi lao động sẽ trở thành gánh nặng cho địa phương khi đối diện với tỷ lệ thất nghiệp, thiếu việc làm.

Vấn đề việc làm cho lao động thanh niên tại huyện Bình Chánh

Dân số lao động tại huyện Bình Chánh trong các ngành nghề phân bố rất đa dạng và tập trung nhiều trong lĩnh vực công nghiệp, thương mại và dịch vụ. Trong những năm 2010-2013, tỷ lệ thanh niên nam- nữ hoạt động trong lĩnh vực công nghiệp thương mại và dịch vụ tăng mạnh, với số lượng tăng gần 10.000 người. Tỷ lệ lao động trong lĩnh vực nông nghiệp giảm hẳn (Chi cục thống kê huyện Bình Chánh, 2013).

Dân số hoạt động kinh tế là bộ phận dân số cung cấp hoặc sẵn sàng cung cấp sức lao động cho sản xuất của cải vật chất và dịch vụ. Bảng 2 cho thấy dân số hoạt động kinh tế huyện Bình Chánh năm 2013 chiếm 81,74% trong đó tỷ lệ làm việc chiếm 79,02%, tỷ lệ thất nghiệp chiếm 2,97% (Chi cục thống kê huyện Bình Chánh, 2013). Phần lớn lực lượng lao động là số có việc làm, số thất nghiệp chiếm tỷ lệ nhỏ. Nhóm lao động làm việc đông nhất là thanh niên và trung niên, đây là nhóm có nhiều lợi thế về sức khỏe,

trình độ cũng như khả năng chuyển dịch cơ cấu nghề nghiệp. Lao động có việc làm từ 40 tuổi trở lên giảm dần có một xu thế chọn lọc và đào thải là tất yếu của thị trường nhất là trong thời kỳ hội nhập quốc tế.

Cùng với quá trình đô thị hoá, công nghiệp được đầu tư phát triển với nhiều khu công nghiệp như Tân Tạo, Vĩnh Lộc A, Vĩnh Lộc B, và hàng loạt công trình công cộng khác (bệnh viện, trường học, trung tâm hành chính của huyện, khu liên hợp...) nên phần lớn thanh niên làm việc trong nền kinh tế huyện Bình Chánh là lao động công nghiệp chế biến và thương mại dịch vụ. Số lượng thất nghiệp chiếm 2,97% nhưng lại tập trung nhiều ở nhóm thanh niên. Nguyên nhân chính một phần là do xuất phát từ thị trường lao động được bổ sung thêm nhiều nhân lực trong khi nền kinh tế chưa đạt được tốc độ tăng trưởng phù hợp để đáp ứng nhu cầu đó. Một phần khác là thanh niên ở các khu vực bị thu hồi đất canh tác là lao động phổ thông. Nhóm thanh niên này chưa qua đào tạo nghề, do đó việc xin việc làm trong các xí nghiệp nhà máy gặp nhiều khó khăn, trong khi nguồn vốn cho thanh niên vay còn hạn chế, làm ảnh hưởng không nhỏ đến việc phát triển kinh tế gia đình ổn định cuộc sống.

Vấn đề giải quyết việc làm cho thanh niên

Từ năm 2008 đến 2012, Ủy ban nhân dân huyện Bình Chánh đã tổ chức nhiều hoạt động triển khai chính sách nhằm hỗ trợ và giải quyết việc làm mới cho người lao động, mà lực lượng chủ đạo là thanh niên. Từ năm 2008 đến 2012 đã tiến hành đào tạo nghề cho gần 20.000 lao động, giải quyết việc làm cho gần 25.000 lao động và huy động nguồn quỹ xoá đói giảm nghèo để giải quyết việc làm (Chi cục thống kê huyện Bình Chánh, 2013). Kết quả này thể hiện trách nhiệm, sự quan tâm hỗ trợ của chính quyền địa phương với vấn đề giải quyết việc làm cho người lao động nói chung và thanh niên nói riêng. Có nhiều giải pháp cụ thể của Ủy ban nhân dân huyện Bình Chánh để giải quyết việc làm và nâng cao chất lượng nguồn nhân lực thanh niên như:

Trước hết, bản thân thanh niên phải tự hoàn thiện mình cả về thể lực (sức khoẻ, chiều cao, cân nặng, ngoại hình...) và trí tuệ (kiến thức chuyên môn, kỹ năng..) lẫn tinh thần (thái độ lạc quan, tích cực, chăm chỉ, nhiệt tình và đam mê công việc...).

Bên cạnh đó, mở rộng và phát huy hơn nữa các kênh giáo dục đào tạo nhất là đào tạo nghề hướng nghiệp cho người lao động trong tuổi lao động tại địa phương. Liên kết với các công ty, các doanh nghiệp trên địa bàn để đào tạo nghề cho công nhân. Liên kết với các trường Trung cấp kỹ thuật,

Cao đẳng nghề và các trường Đại học để dạy nghề dài hạn cho thanh niên; nâng cao chất lượng các lớp dạy nghề ngắn hạn đồng thời mở thêm một số ngành nghề mới do nhu cầu xã hội đang cần như: sửa chữa cài đặt máy vi tính, điện tử dân dụng kỹ thuật cao.

Tổ chức tuyên truyền bằng nhiều hình thức đa dạng, phong phú như pano, áp phích, thông qua họp định kỳ. Thu thập, phân tích và cung ứng thông tin về thị trường lao động phát huy hiệu quả hoạt động của các công ty, doanh nghiệp, các trung tâm giới thiệu việc làm cho thanh niên...

Phổ biến nhân rộng các mô hình sản xuất kinh doanh có hiệu quả tạo điều kiện và khuyến khích cho thanh niên vay vốn làm ăn góp phần giải quyết việc làm mới tại chỗ và tăng thu nhập. Tăng trưởng ngành thương mại dịch vụ trên địa bàn huyện, thu hút các đơn vị kinh doanh thương mại dịch vụ phù hợp với chủ trương chính sách của huyện chuyển dịch xu hướng phát triển ngành dịch vụ.

Tổ chức nhiều hoạt động triển khai chính sách nhằm hỗ trợ và giải quyết việc làm tại chỗ, việc làm mới cho thanh niên như các nguồn vay vốn để sản xuất, chăn nuôi, trồng trọt, mua bán... từ các quỹ quốc gia, quỹ hỗ trợ của các đoàn thể, quỹ giảm nghèo, sử dụng lao động từ các công ty, khu công nghiệp, cơ sở sản xuất kinh doanh trên địa bàn huyện.

Tóm lại, công nghiệp hóa và đô thị hóa là sự lựa chọn tất yếu của các quốc gia đang phát triển trong quá trình vươn tới hiện đại hóa. Quá trình quá độ từ nền kinh tế tập trung bao cấp sang kinh tế thị trường mang lại những tác động to lớn cho nền kinh tế của Việt Nam như là kết quả của quá trình mở rộng hợp tác với nước ngoài và việc thay đổi các chính sách phát triển trong nước - trong đó giải quyết việc làm cho người lao động nói chung và cho tầng lớp thanh niên là một vấn đề mấu chốt. Giải quyết việc làm đã và đang được huyện Bình Chánh tập trung định hướng và đạt được những kết quả khả quan. Những định hướng trên sẽ tạo những bước đột phá mới cho huyện Bình Chánh trong hiện tại và tương lai, trong đó thanh niên là lực lượng nòng cốt của quá trình xây dựng và phát triển địa phương. ■

Tài liệu trích dẫn

Chi cục Thống kê huyện Bình Chánh. 2013. Báo cáo của Sở Lao động Thương binh và Xã hội thành phố Hồ Chí Minh.

Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện Bình Chánh lần thứ XI.